

Nebuvast B.V.
De heer F. Bouhuis
Postbus 45
6590 AA GENNEP

ARCADIS NEDERLAND BV
Stationsplein 18d
Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Tel 043 3523 300
Fax 043 3639 981
www.arcadis.nl

Onderwerp:
Rapportage quickscan update woningbouwplan De Steeg Leunen

DIVISIE MILIEU & RUIMTE

Geachte heer Bouhuis,

Maastricht,
24 februari 2011

In februari 2011 hebben wij door middel van een veldinspectie en een nieuwe rapportage een update uitgevoerd van het door ARCADIS in januari 2009 gerapporteerde ecologisch onderzoek in het plangebied De Steeg te Leunen.

Contactpersoon:
ing. M.W.J. Stevens

In deze update zijn eveneens de resultaten verwerkt van een aanvullend onderzoek naar de Steenuil welke in het voorjaar van 2009 door ARCADIS is uitgevoerd. Deze rapportage kan in zijn geheel als vervangend gelezen worden voor alle eerder gerapporteerde versies.

Telefoonnummer:
+31 627061118

E-mail:
martijn.stevens@arcadis.nl

Steenuil

Het plangebied is actueel geen primair leefgebied van de Steenuil. De voorgenomen plannen hebben dus geen negatief effect op de Steenuil.

Ons kenmerk:
075370825:0.2

Vleermuizen en Gierzwaluw

Op basis van de geleverde onderzoekinspanning kan niet uitgesloten worden dat het te slopen pand actueel onderdeel uitmaakt van een vaste rust en verblijfplaats van de zwaar beschermde soortgroepen zoogdieren (vleermuizen) en jaarrond beschermde broedvogels (Gierzwaluw).

Projectnummer:
B01032.700076.001B

In de bijgevoegde rapportage beschrijven we onze bevindingen van de ecologische quickscan en geven we advies ten aanzien van de te nemen vervolgstappen.

Met vragen en opmerkingen kunt u terecht bij onze projectleider mevrouw Y. Sanders op telefoonnummer 06-54693622 of via nevenstaande contactgegevens met onze ecooloog de heer M. Stevens.

Divisie Milieu en Ruimte is gecertificeerd
voor: ISO 9001, VCA** en SIKB BRL's

Handelsregister
9036504

ARCADIS

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd

Hoogachtend,
ARCADIS Nederland BV

ir. E.P.A.G. Schouwenberg
Teammanager Natuur & Archeologie

Bijlage: Rapportage quickscan ecologie Engesteeg te Leunen

Rapportage quickscan ecologie EngeSteeg, te Leunen

1. Inleiding

Vanwege de voorgenomen herbestemming van het plangebied waarbij de gehele huidige functie zal verdwijnen en plaats maakt voor woningbouw, groenvoorziening en infrastructuur, is het noodzakelijk de voorgenomen plannen te toetsen aan de natuurwetgeving, in het bijzonder de Flora- en faunawet.

Om te bepalen of er knelpunten te verwachten zijn heeft er in oktober 2008 en in februari 2011 een veldecologische inspectie plaatsgevonden, waarbij de aanwezige habitats op geschiktheid beoordeeld zijn voor (zwaar) beschermde soorten. Aanvullend heeft er in februari en maart 2009 een veldecologisch onderzoek plaatsgevonden naar de functie van het plangebied voor de Steenuil.

Figuur 1: ligging en begrenzing van het plangebied Enge Steeg, te Leunen

De initiatiefnemer is voornemens woningbouw te realiseren. Hiertoe zal de huidige functie volledig verdwijnen. De bebouwing wordt gesloopt en de bestrating en beplanting (struiken) zal verdwijnen. Het meest actuele stedenbouwkundig plan van Van Overbeek & Partners BV d.d. 4-11-2010 met werknummer 06-039 is beoordeeld als de voorgenomen planontwikkeling.

2. Onderzoeksmethodiek

Om te bepalen of er knelpunten te verwachten zijn heeft een ecooloog van ARCADIS in oktober 2008 en in februari 2011 door middel van een terreininspectie, beoordeeld wat de functie van het plangebied kan zijn voor beschermde flora en fauna, de zogenaamde habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Tijdens deze veldinspectie is onderzocht in hoeverre de gebouwen, de bomen en de directe omgeving geschikt zijn als verblijfplaats voor beschermde soorten flora en fauna. Tevens is gelet op aanwezige (beschermde) soorten (zichtwaarnemingen en sporen). De planlocatie was vrij toegankelijk en is in zijn geheel beoordeeld. De zolders en kelders van de bebouwing zijn visueel geïnspecteerd op sporen van vleermuizen, Steenmarter en broedvogels.

Steenuilonderzoek

In 2009 heeft er eveneens een veldecologisch onderzoek plaatsgevonden naar de functie van het plangebied voor de Steenuil. Dit onderzoek is uitgevoerd op basis van een door de Steenuilenwerkgroep Nederland opgestelde onderzoeksmethodiek. Hierbij is gedurende twee avonden in februari en maart 2009 door middel van geluidsopnames getracht de territoria vast te stellen van eventueel in het gebied aanwezige steenuilen.

3. Gebiedsbescherming

Uit het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) is op te maken dat de planlocatie zelf en de directe omgeving ervan niet aangewezen is als beschermd of te ontwikkelen natuurgebied, beheersgebied of ecologische verbindingzone aangewezen als POG, EHS of N2000.

Verlies (en compensatie) van leefgebieden van soorten is niet aan de orde. Tevens liggen er geen beschermde natuurgebieden in de directe nabijheid die aangewezen zijn, of in de nabije toekomst aangewezen zullen worden, in het kader van Natura 2000.

Nadere toetsing of vervolgstappen in het kader van gebiedsbescherming is niet aan de orde.

4. Effectbeoordeling

Tijdens het veldbezoek is het gebied beoordeeld op de habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Met uitzondering van het Steenuilonderzoek heeft geen soortgerichte inventarisatie plaatsgevonden. Naast het Steenuilonderzoek is wel extra aandacht besteed aan mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen, Steenmarter en broedvogels in de te slopen bebouwing.

4.1 Vaatplanten

Er zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen of te verwachten binnen de planbegrenzing. Dit blijkt eveneens uit de provinciale karteringsgegevens van vaatplanten (www.limburg.nl). De planlocatie is ongeschikt als optimaal habitat voor beschermde vaatplanten gelet op het huidige intensieve gebruik als akker en het volledig verhare terreindeel rondom het te slopen pand.

Negatieve effecten op beschermde planten zijn uit te sluiten.

4.2 Broedvogels

Steenuil

Uit de Avifauna van Limburg (NHGL 2006) en de provinciale broedvogelgegevens (2003) komt de Steenuil rond de kern van Leunen voor. Op basis van deze gegevens en omdat het plangebied in principe geschikt is als onderdeel van het jachtterritorium van de Steenuil is in 2009 een aanvullend veldecologisch onderzoek naar het voorkomen van de Steenuil uitgevoerd. Na twee veldbezoeken in het voorjaar van 2009 en uit informatie van aanwonenden is gebleken dat het plangebied en de directe omgeving geen actueel primair leefgebied is van de Steenuil.

De voorgenomen planontwikkeling heeft geen negatief effect op de Steenuil.

Gierzwaluw en Huismus

De bebouwing is in principe geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten met jaarrond beschermde nesten. In dit geval zou het kunnen gaan om de Huismus en Gierzwaluw. Er heeft geen soortgericht onderzoek plaatsgevonden naar de Gierzwaluw waardoor het op basis van de huidige onderzoekinspanning niet met zekerheid uitgeloten kan worden of er nesten in de te slopen bebouwing in gebruik zijn. De Huismus kan wel met zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uitgesloten worden omdat bekend is dat deze soort jaarrond bij of in de directe nabijheid van de broedlocaties verblijft maar binnen en nabij het plangebied in zijn geheel niet is waargenomen tijdens de vier veldinspecties die tot op heden zijn uitgevoerd.

Overige broedvogelsoorten

In de beplanting en in de bebouwing zijn voor het overige diverse broedvogelsoorten van platteland en dorp te verwachten.

De voorgenomen ingreep heeft mogelijk een negatief effect op de jaarrond beschermde soort Gierzwaluw. Een negatief effect op de Steenuil is uit te sluiten.

Een negatief effect op broedvogels dient in zijn geheel voorkomen te worden. De planlocatie dient dan ook buiten het broedseizoen (15 maart- 1 augustus) functie vrij te worden gemaakt. Voor het verstoren van broedende vogels zal geen ontheffing verleend worden in het kader van de voorgenomen ingreep.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om vast te kunnen stellen wat het gebruik is van de planlocatie door de Gierzwaluw (periode 15 mei-15 juli).

4.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Tijdens het veldbezoek zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen op de zolders en in de kelders van de bebouwing. Verblijfplaatsen van soorten als Laatvlieger en Grootoorvleermuis (Gewone of Grijze) zijn niet te verwachten in de te slopen bebouwing. Het te slopen pand is echter wel geschikt als mogelijke verblijfplaats voor soorten als Gewone dwergvleermuis en in minder mate voor Laatvlieger. De gespouwde muren met spouwmuuropeningen en de dakbedekking met invliegopeningen langs de dakranden en dakrandpannen bieden beiden een geschikte verblijfsmogelijkheid voor vleermuizen.

Een kraamkolonie met grotere aantallen individuen is echter niet te verwachten. Doordat het gehele pand al enige tijd volledig onverwarmd is zijn de klimatologische omstandigheden te instabiel om het pand als geschikt kraamverblijf te bestempelen.

Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan niet worden uitgesloten dat er zomerverblijfplaatsen van groepen mannetjes of niet zogende vrouwtjes, paarverblijfplaatsen of winterverblijfplaatsen aanwezig zijn.

Aanvullend ecologisch onderzoek is noodzakelijk om vast te kunnen stellen of vleermuizen in de bebouwing op de planlocatie verblijven en of de ingreep een negatief effect heeft op deze functie.

Uit aanvullend onderzoek in de periode mei tot en met medio september (conform het vleermuisprotocolo GaN 2010) zal moeten blijken wat de functie is van het te slopen pand voor vleermuizen alvorens het pand te kunnen slopen (na het eventueel noodzakelijk toepassen van mitigerende maatregelen en het doorlopen van wettelijke procedures).

Foerageergebied en vliegroutes

Op basis van de huidige plansituatie en de verwachting gaat er geen primair en functioneel belangrijk foerageergebied verloren. Er gaan tevens geen belangrijke en functionele vliegrouteverbindingen verloren. Vleermuizen zullen tijdens en na de ingreep binnen en rondom het plangebied kunnen blijven foerageren en de planinrichting voorziet in afdoende mogelijkheden voor vleermuizen om zich door de bebouwde kern van Leunen te verplaatsen.

4.4 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen of andere aanwijzingen gevonden dat beschermde soorten als Steenmarter gebruik maken van de planlocatie als vaste rust- en/of verblijfplaats.

Algemeen voorkomende zoogdiersoorten zoals Egel, Konijn, Mol en diverse muizensoorten zijn wel te verwachten. Voor negatieve effecten op algemeen beschermde soorten (Tabel 1 Ffwet) geldt bij ruimtelijke ingrepen een vrijstelling van ontheffing in het kader van de flora- en faunawet.

Een negatief effect op zwaar beschermde (tabel 2 en 3) grondgebonden zoogdiersoorten is met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uitgesloten.

4.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Het voorkomen van beschermde soorten amfibieën, reptielen en vissen is uitgesloten. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en veldwaarnemingen (tijdens veldbezoek en uit literatuurbronnen). Effecten treden derhalve niet op.

Voor negatieve effecten op algemeen beschermde soorten (Tabel 1 Ffwet) geldt een vrijstelling van ontheffing in het kader van de flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen.

Een negatief effect op zwaar beschermde amfibieën, reptielen en vissoorten is met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uitgesloten.

4.6 Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Vanwege het ontbreken van optimaal habitat met waardplanten en nectarplanten en het ontbreken van voortplantingswater is een negatief effect op beschermde soorten zoals vlinders, libellen en overige ongewervelden uit te sluiten.

5. Mitigatievoorstel vleermuizen en Gierzwaluw

De initiatiefnemer is voornemens om reeds nu rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde vleermuizen en Gierzwaluw in de te slopen bebouwing. Dit zal gedaan worden door in de nieuwbouw gericht maatregelen te treffen om verblijfsmogelijkheden te creëren.

Het treffen van preventieve mitigerende maatregelen doet niet af aan de plicht om door middel van gedegen onderzoek vast te stellen of het plan een negatief effect heeft op een beschermde soort. De natuur laat zich niet in hokjes plaatsen en is nooit voor 100% te voorspellen. De daadwerkelijk maatvoering en de noodzaak tot het treffen van het type mitigerende maatregel kan pas definitief vastgesteld worden na het volledig uitvoeren van gedegen soortgericht onderzoek.

Vleermuizen

Op basis van expert judgement en ervaring met soortgelijke situaties kan worden vastgesteld dat het bij dit plangebied enkel zal gaan om verblijfplaatsen van individuen en kleine groepen vleermuizen (naar verwachting enkel de Gewone dwergvleermuis) en dat kan worden volstaan met maatregelen als inmetselfbare verblijfskasten, het aanbrengen van openingen langs dakranden onder dakpannen en achter gevel en dakgootbetimmering. De definitief toe te passen maatregelen en het aantal per woning is sterk afhankelijk van het type bebouwing en eisen vanuit architectuur, bouwbesluit en welstand.

Gierzwaluw

Voor de Gierzwaluw zijn diverse mogelijkheden voorhanden. Zo worden speciaal aangepaste dakpannen op elke woning toegepast. Een andere optie is het plaatsen van inmetselfkasten in de muren onder de dakranden van de woningen. Het aantal en het type maatregel is net als voor de vleermuizen afhankelijk van factoren als welstand, bouwbesluit en architectuur.

6. Conclusies en aanbevelingen

Conclusies:

- De planlocatie maakt geen onderdeel uit van het actuele en primaire leefgebied van de Steenuil. Een negatief effect op de steenuil is uit te sluiten.
- De Gierzwaluw maakt mogelijk gebruik van het te slopen pand. De Huismus komt naar aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid niet voor binnen het plangebied. Een negatief effect op de Gierzwaluw kan niet op voorhand uitgesloten worden.
- De planlocatie vormt geen geschikte broedlocatie voor overige broedvogels waarvan de nesten in artikel 11 van de Flora- en faunawet beschermd zijn.
- Door het functie vrijmaken van het plangebied buiten de periode 15 maart - 1 augustus uit te voeren kan voorkomen worden dat er een negatief effect optreedt op overige niet jaarrond beschermde broedvogels.
- De te slopen bebouwing op de planlocatie kan dienst doen als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen.
- Een negatief effect op vleermuizen door de sloop van de bebouwing kan op voorhand niet uitgesloten worden.
- Negatieve effecten op amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden en overige zoogdieren zijn niet te verwachten vanwege het ontbreken van optimaal ontwikkelde habitats, verspreidingsgegevens en waarnemingen in het veld.
- De sloot langs de locatie vormt wel een geschikt habitat voor algemeen voorkomende amfibieën.
- Voor de overige te verwachten beschermde soorten (tabel 1) ten aanzien waarvan verboden handelingen te verwachten zijn geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen in het kader van de nieuwe AMvB art. 75 van de Flora- en faunawet.

Aanbevelingen:

- Uit aanvullend onderzoek zal moeten blijken of het slopen van de bebouwing een negatief effect heeft op vleermuizen en jaarrond beschermde broedvogels.
- Dergelijk onderzoek kan uitgevoerd worden in de periode mei tot en met medio september, conform door het bevoegd gezag opgelegde onderzoeksmethodieken.
- Voor de herbestemming, de planontwikkeling en het daartoe noodzakelijke functie vrijmaken van het overige terreindeel (buiten het te slopen pand) bestaan geen beperkingen vanuit de Flora- en faunawet (met inachtneming van het vogelbroedseizoen en de algemene zorgplicht artikel 2 Flora- en faunawet).
- Door het treffen van preventieve mitigerende maatregelen in het plan kan een eventueel noodzakelijk wettelijke procedure en het opstellen van een adequaat mitigatieplan aanzienlijk versneld worden, mocht uit het veldonderzoek blijken dat vleermuizen en /of Gierzwaluw gebruik maken van de te slopen bebouwing.

Vervolgstappen:

De initiatiefnemer zal de nieuw op te richten woningen voorzien van de wettelijk vereiste voorzieningen voor vleermuizen en de Gierzwaluw. Indien uit nader onderzoek blijkt dat deze voorzieningen niet vereist zijn, zullen deze, voorzover mogelijk, niet toegepast worden.

Bijlage wettelijk kader

Gebiedsbescherming (EHS)

De planlocatie maakt geen onderdeel uit van de ecologische hoofdstructuur (EHS) of de provinciale ontwikkelingszone groen (POG). Nadere toelichting en toetsing wordt geheel buiten beschouwing gelaten

Nadere toetsing in het kader van gebiedsbescherming is niet noodzakelijk.

Soortbescherming

De Flora- en faunawet (2003) regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. De interpretatie van de wet is in 2009 aangescherpt. Deze aanscherping is in onderstaande uitleg opgenomen.

Algemene Zorgplicht (artikel 2 Ffw)

In het kader van de Flora- en faunawetgeving geldt dat alle dieren en planten een zekere mate van bescherming genieten, omdat hun bestaan op zichzelf waardevol is, zonder te kijken welk nut de dieren en planten voor de mens kunnen hebben. Dit wordt de intrinsieke waarde genoemd. Vanuit deze intrinsieke waarde is de algemene zorgplicht als vorm van “basisbescherming” opgenomen (artikel 2). Hierin staat dat iedereen voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Ook mag men het welzijn van dieren niet onnodig aantasten en dieren onnodig laten lijden. De algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dier- en plantensoorten, ook voor de soorten die niet als beschermde soort aangewezen zijn onder de Flora- en faunawet.

De zorgplicht is een aanvulling op de algemene verbodsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op beschermde soorten. Het artikel biedt de mogelijkheid om op te treden tegen ongewenste handelingen jegens beschermde dieren en planten, welke niet nadrukkelijk in één van de verbodsbepalingen zijn genoemd. Er bestaat geen wettelijke sanctie op overtreding. Wel kunnen activiteiten door de Algemene Inspectiedienst (AID) worden stilgelegd.

Vrijstellingen en ontheffingen

Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling, wordt door het ministerie van LNV goedkeuring gegeven aan de mitigerende maatregelen, of is het mogelijk van de minister van LNV ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen verschillende groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen worden benoemd in het “Besluit van 28 november 2000 houdende regels voor het bezit en vervoer van en de handel in beschermde dier- en plantensoorten”, kortweg genoemd “Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. Dit besluit heeft de status van een AMvB. Onderstaande heeft betrekking op vrijstellingen en ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere activiteiten gelden andere regels.

Tabel 1 Beschermingscategorieën AMvB artikel 75 Flora- en faunawet

Categorie		Ontheffing of vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen
Tabel 1	Algemene soorten	Algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12, wel zorgplicht, m.u.v. artikel 10
Tabel 2	Overige soorten	Vrijstelling mogelijk, mits gebruik wordt gemaakt van een door de minister goedgekeurde gedragscode; anders ontheffing noodzakelijk (toetsing aan gunstige staat van instandhouding en zorgvuldig handelen). Eventueel mitigatie- en compensatieplicht. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag, m.u.v. artikel 10
Tabel 3	Soorten van bijlage 1 van de AMvB	Voor volgens art 75 lid 6 bij AMvB aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer: - er geen andere bevredigende oplossing bestaat; - er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is per AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij: - dwingende reden van groot openbaar belang; - ruimtelijke ontwikkeling en inrichting (zolang er geen sprake is van benutting of gewin) van de beschermde soort; - enkele andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade; - er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er zorgvuldig wordt gehandeld. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag.
Tabel 3	Soorten op Bijlage IV Europese Habitat-richtlijn	Voor volgens art 75 lid 6 aangewezen soorten die voorkomen op bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer: - er geen andere bevredigende oplossing bestaat; - er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is bij AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij: - dwingende reden van groot openbaar belang Nb: voor deze groep kan er geen ontheffing worden verleend op basis van het belang “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting”. Volgens de AMvB kan dit wel, echter recente uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) laten zien dat de AMvB op dit punt een onjuiste implementatie van de Europese Habitatrichtlijn is. enkele andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade;

		er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; er zorgvuldig wordt gehandeld.
		Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen (LNV hanteert nu de term "Positieve Afwijzing"). Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag.

Vogels

Vanwege de bepalingen in de Europese Vogelrichtlijn, die overgenomen zijn in de Flora- en faunawet, geldt er voor vogels een afwijkend beschermingsregime. Uit recente uitspraken van de ABRvS blijkt dat de manier waarop in Nederland tot voor kort werd omgegaan met ontheffingen voor vogels in strijd is met de Europese Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn staat een ontheffing alleen toe wanneer:

- Er geen andere bevredigende oplossing is.
- Er tevens sprake is van één van de volgende belangen.
- Bescherming van flora en fauna.
- Veiligheid van luchtverkeer.
- Volksgezondheid en openbare veiligheid.

Dit betekent dat voor het verstoren van broedende vogels, hun eieren of jongen slechts in uitzonderlijke gevallen ontheffing kan worden verleend voor een ruimtelijke ingreep, namelijk als voldaan is aan het bovenstaande. In de praktijk betekent dit dat voor vogels gestreefd moet worden naar het voorkomen van het overtreden van verbodsbepalingen. In veel gevallen kan overtreding van verbodsbepalingen worden voorkomen door (versturende) werkzaamheden buiten het broedseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vangen.

Binnen de groep van vogels zijn er soorten waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde "vaste rust- of verblijfplaats". Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd onder artikel 11 van de algemene verbodsbepalingen, en vormen de meest streng beschermde groep. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn aangewezen in de "aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten" (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in onderstaande tabel 2.

Tabel 2 Categorieën broedvogels

Vogels	
Categorie	Type verblijfplaatsen
1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2	Nesten van koloniebroeders; nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop.

4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van een zogenaamde omgevingscheck. Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

Plicht om vooraf te toetsen

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Deze moet tijdens de uitwerking van zijn plannen of tijdens het plannen van werkzaamheden het volgende in kaart brengen:

- Welke beschermde dier- en plantensoorten komen in en nabij het plangebied voor?
- Heeft het realiseren van het plan of de uitvoering van geplande werkzaamheden gevolgen voor deze soorten?
- Zijn deze gevolgen strijdig met de algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?
- Kunnen het plan of de voorgenomen werkzaamheden zodanig aangepast worden dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd worden, of zodanig uitgevoerd worden dat de invloed op beschermde soorten verminderd of opgeheven wordt?
- Is, om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten, vrijstelling mogelijk of ontheffing (ex-artikel 75 van de Flora- en faunawet) van de verbodsbepalingen betreffende planten op de groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving vereist (tabel 3, soorten van bijlage 1, AMvB)?
- Is er, op basis van een gedegen maatregelenpakket ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen, zicht op een beschikking van het ministerie waarin goedkeuring wordt gegeven voor dit maatregelenpakket (LNV hanteert nu de term "Positieve Afwijzing", eerder werd een ontheffing afgegeven) (tabel 3, soorten van Bijlage IV Europese Habitatrichtlijn)?
- Welke voorwaarden zijn verbonden aan vrijstellingen of ontheffingen en welke consequenties heeft dit voor de uitvoering van het plan?

**RESULTATEN VLEERMUIS- EN
BROEDVOGELONDERZOEK DE STEEG TE
LEUNEN**

NEBUVAST B.V.

10 november 2011
075833224:0.3 - Concept
B01032.700076.0200

Inhoud

1 Aanleiding	2
1.1 Inleiding	2
1.2 Beschrijving planlocatie	2
1.3 Voorgenomen ingreep	3
1.4 Onderzoeksmethodiek	4
2 Onderzoekresultaten en effectbeoordeling	5
2.1 Resultaten vleermuisonderzoek	5
2.1.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen	5
2.1.2 Foerageergebied	7
2.1.3 Vliegroutes	7
2.2 Resultaten broedvogelonderzoek	7
3 Toetsing Flora- en faunawet	8
3.1 Verbodsovertredingen beschermde soorten	8
3.2 Toetsing van resultaten en effecten aan de Flora- en faunawet	8
3.3 Mitigerende maatregelen	9
4 Conclusies en advies	10
4.1 Conclusies	10
4.2 Advies	11
Bijlage 1 Onderzoekresultaten 2011	12
Bijlage 2 Toelichting Flora- en faunawet	13

HOOFDSTUK 1 Aanleiding

1.1

INLEIDING

Nebuvast B.V. is bezig met de herontwikkeling van de woningbouw planlocatie De Steeg te Leunen. Hiertoe heeft Nebuvast door ARCADIS een nieuw bestemmingsplan op laten stellen. In 2009 en begin 2011 is een ecologische beoordeling uitgevoerd naar de mogelijk effecten van de planingreep op beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet.

Uit de quickscan (ARCADIS februari 2011, kenmerk; 075370825:0.1) is gebleken dat de planlocatie mogelijk een functie heeft als vaste rust- en/of verblijfplaats voor vleermuizen en jaarrond beschermde broedvogels (Gierzwaluw) en dat dit nader onderzocht dient te worden om mogelijke negatieve effecten op beschermde soorten in beeld te brengen.

In dit rapport worden de onderzoeksresultaten gepresenteerd van het in 2011 door ARCADIS uitgevoerde vleermuis- en broedvogelonderzoek inclusief effectbeoordeling en toetsing van de ingreep aan het voorkomen van vleermuizen en artikel 11 jaarrond beschermde (categorie 1 t/m 4, zie bijlage 2) broedvogels op en nabij de planlocatie.

1.2

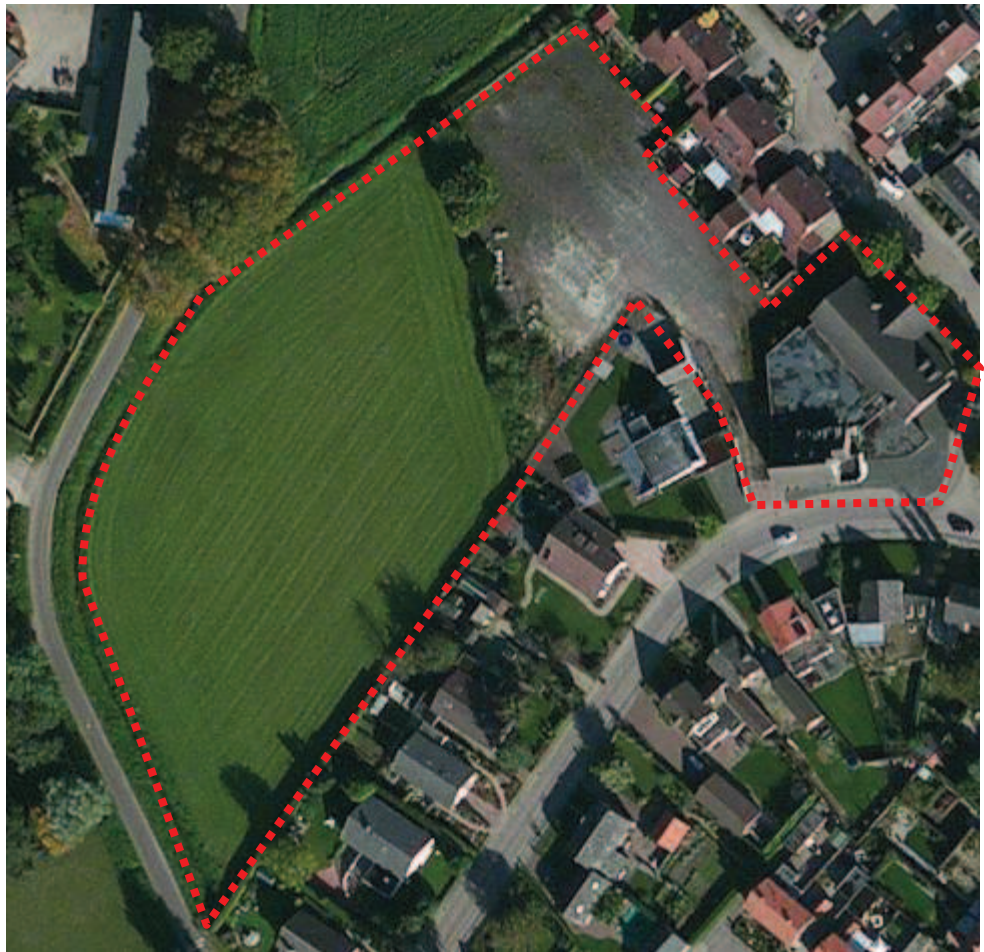
BESCHRIJVING PLANLOCATIE

De planlocatie bestaat in de actuele situatie uit een verhard terrein met bebouwing behorende tot een voormalige discotheek. Het overige terrein betreft een agrarisch perceel met enkele greppels en een beperkte randbeplanting. Langs de noordgrens van de planlocatie loopt een rechtgetrokken beekzone. De bebouwing stamt uit de jaren '70 tot '90 van de vorige eeuw met sneldek dakpannen en geïsoleerde muren en daken.

De planlocatie (zie afbeelding 1) is aan de zuid-, west- en oostzijde ingesloten door de bebouwde kom van Leunen. In noordelijke richting grenst de planlocatie aan het agrarische buitengebied globaal gelegen tussen Leunen en Venray. Direct ten noorden van de planlocatie bevindt zich een klein bosperceel met voornamelijk essen en aangrenzend een met groen boerderijerf

Afbeelding 1

Globale begrenzing
planlocatie (rode
stippellijn)

1.3**VOORGENOMEN INGREEP**

- Sloop van bestaande bebouwing en verwijderen van vegetatie en verharding.
- Bouwrijp maken plangebied en aanleg infrastructuur plus algemene nuts voorzieningen.
- Nieuwbouw woonhuizen in verschillende klassen.
- Inrichting openbare ruimte en waterinfiltratiezones (wadi's), etc.

Afbeelding 2

Planontwerp, bron;
opdrachtgever

1.4

ONDERZOEKSMETHODIEK

Vleermuizen

In tabel 1 is de onderzoeksintensiteit vermeld van het uitgevoerde vleermuisonderzoek. De inspanning is afgestemd en gebaseerd op de te verwachten (gebouwbewonende) vleermuissoorten Laatvlieger, Gewone dwergvleermuis en Gewone grootoorvleermuis.

Tabel 1

Onderzoeksdata en
bijhorende gegevens

Perioden	Onderzoeks- maanden	Data	Weersomstandigheden
Voorjaars/zomer verblijven	Mei, juni	26 mei (avond)	18 °C, zwaar bewolkt (lichte regen), 4 Bft
Kraamperiode	Juni en eerste helft juli	15 juni (avond) 5 juli (ochtend)	20 °C, half bewolkt, 2 Bft 17 °C, onbewolkt 2 Bft
Najaars-/balts- verblijven, tevens winterindicatie	Augustus, september (oktober)	4 augustus (avond) 16 september (avond)	22 °C, bewolkt, 2 Bft droog > regen 24 °C, half bewolkt, 3Bft

De zolder en kelderruimtes van de bebouwing zijn geïnspecteerd op (sporen van) vleermuizen. Voorafgaand de laatste veldronde heeft een inspectie plaatsgevonden van de locatie onder de dakbedekking van het meest noordoostelijke pand om het gebruik van vleermuizen onder de dakpannen vast te kunnen stellen.

De in tabel 1 vermelde onderzoeksdata voldoen aan de verplichte onderzoeksintensiteit zoals deze in het Vleermuisprotocol (GaN2011) opgenomen zijn.

Het onderzoek is uitgevoerd met batdetectors van het type Pettersson D240X, die een opname functie heeft voor in het veld lastig determineerbare soorten. Opnames van de pulsen van vleermuizen in of nabij de planlocatie zijn met behulp van een softwarepakket (BATSOUND 4) geanalyseerd. Het maken van opnames is voor enkele soortgroepen van groot belang, omdat determinatie in het veld op basis van pulsgeluiden vaak niet afdoende is voor de exacte soortbepaling. Dit geldt onder andere voor beide soorten Grootoorvleermuizen en de soorten van het geslacht *Myotis*.

Broedvogels

In het kader van het broedvogelonderzoek naar het voorkomen van jaarrond beschermde nesten (o.a. Gierzwaluw en Huismus) zijn tijdens de eerste drie veldrondes naar vleermuizen tevens inspecties uitgevoerd. Door voor zonsondergang en na zonsopgang nesten te inventariseren op basis van territorium, geluid en ander nest indicerend gedrag is onderzocht of Gierzwaluw en eventueel Huismus binnen of nabij het plangebied broed.

Het broedvogel- en vleermuisonderzoek is uitgevoerd door een ervaren (veld)ecoloog (ing. M.W.J. Stevens) van ARCADIS, met ruime kennis en ervaring van veldonderzoek naar onder andere vleermuizen en broedvogels. De gehele planlocatie is onderzocht plus een gebied van circa 100 meter rondom het plangebied om zodoende het effect van de ingreep op de directe omgeving vast te kunnen stellen.

HOOFDSTUK 2 Onderzoekresultaten en effectbeoordeling

2.1 RESULTATEN VLEERMUISONDERZOEK

Er zijn drie soorten vleermuizen aangetroffen; Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Gewone grootoorvleermuis.

Voor elke soort geldt dat het gebied een bepaalde functie heeft. Deze worden hierna aan de hand van de kernaspecten van het leefgebied van vleermuizen (te weten verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes) in tabel 2 gepresenteerd. De belangrijkste waarnemingen zijn in bijlage 1 weergegeven.

Tabel 2

Aangetroffen soorten en functies van het plangebied plus omgeving

Soort	Vaste rust- of verblijfplaats		Foerageergebied	Baltsplaats	Primaire vliegroute	Opmerking
	Zomer	Najaar/Winter				
Gewone dwergvleermuis	1 (circa 2 dieren)	1 (circa 2 dieren)	X	X	-	Zomerverblijf gelijk aan najaarsverblijf
Laatvlieger	1 (max 18 dieren)	-	-	-	-	Plus een groot kraamverblijf in woonhuis buiten de planlocatie
Gewone grootoorvleermuis	1 (1-5 dieren)	1 (1-5 dieren)	-	-	-	Zolder oostelijk pand binnen planlocatie in gebruik als verblijfplaats

2.1.1 VASTE RUST- EN VERBLIJFPLAATSEN

Zomerverblijfplaatsen

Gewone grootoorvleermuis (Plecotus auritus)

De zolder van het oostelijke pand is in gebruik als vaste verblijfplaats voor minimaal 1 Gewone grootoorvleermuis (zichtwaarneming vastgesteld) maar naar verwachting (op basis van uitwerpselen) circa 4 dieren. De grootoorvleermuizen vliegen ook via een zolderluik (aanwezigheid keutels op trap) rond in het disco gedeelte maar hier is geen optimaal geschikte verblijfsmogelijkheid aanwezig. Mogelijk dat ze via deze route wel naar buiten kunnen komen.

Afbeelding 3

Gewone grootoorvleermuis
plus keutels grootoor-
vleermuis op zolder
discotheek. Bron; M.W.J.
Stevens

Laatvlieger (Eptesicus serotinus)

Onder de dakbedekking (dakpannen) en het dakbeschot aan de noordzijde van hetzelfde pand is een incidenteel verblijf van Laatvlieger aanwezig. Hier zijn tijdens de veldronde van 4 augustus maximaal 18 in- en vervolgens ook weer uit- en duidelijk doorvliegende Laatvliegers waargenomen (steeds in kleine groepjes). Het betrof geen dagrustplek. Tijdens een visuele inspectie met ladder is vastgesteld dat er geen uitwerpselen aanwezig zijn onder de dakbedekking en dat de enige beschikbare plek de ruimte tussen de betonnen dakpannen en het houten dakbeschot is. De spouw van de muur alsmede de zolder is niet toegankelijk via de invliegopening die de Laatvliegers benutten.

De vleermuizen vlogen vervolgens in zuidwestelijke richting de kerk van Leunen.

Vastgesteld is dat Laatvliegers bijna elk bezoek op verschillende locaties in de omgeving van Leunen verbleven op basis van de vliegrichting en zwermgedrag in de avond en ochtend). In een woonhuis in de directe nabijheid buiten de planlocatie is een groot kraamverblijf aangetroffen (meer dan 30 individuen tijdens kraamperiode). Hier is uitvliegen en zwermgedrag vastgesteld tijdens nagenoeg alle veldrondes (met variatie in aantallen van 5 tot 40 dieren).

Het verblijf op de planlocatie betreft een incidenteel verblijf. Uit het gedrag kan afgeleid worden dat de lokale populatie Laatvliegers over een breed netwerk aan geschikte verblijfplaatsen beschikt.

Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus)

Onder de dakbedekking van hetzelfde pand is 1 verblijfplaats van maximaal 2 Gewone dwergvleermuizen vastgesteld.

In de overige bebouwing zijn geen vaste zomerverblijfplaatsen vastgesteld.

**Najaar/balts verblijven
en winterverblijven**

In het najaar worden de verblijfplaatsen nog steeds benut door de aangetroffen dieren. Op de zolder zijn in het najaar verse sporen aangetroffen maar echter geen individuen meer van de Gewone grootoorvleermuis. De Laatvlieger maakt in het najaar vooral gebruik van het kraamverblijf buiten de planlocatie en van verblijfplaatsen elders in het dorp.

De Gewone dwergvleermuis baltst rondom het verblijf op de planlocatie. Het zomer en najaarsverblijf wordt naar verwachting gebruikt door 1 of enkele solitair levende mannetjes die hier in het najaar voortplanten. Als winterverblijf is het pand minder geschikt door het ontbreken van toegankelijk spouwmuren en het ontbreken van verwarming in het pand.

Hierdoor is de temperatuur mogelijk te laag en te instabiel om te kunnen dienen als winterverblijf.

De zolder kan wel dienen als verblijfplaats waar tot laat in het najaar grootoorvleermuizen gebruik van maken.

Geheel uitsluiten van overwinterende dieren kan op basis van de aanwezige verblijfplaatsen en aanwezige wegkruipmogelijkheden niet.

De voorgenomen ingreep heeft een negatief effect op vaste rust- en verblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Gewone grootoorvleermuis.

2.1.2

FOERAGEERGEBIED

De functie van de planlocatie als foerageergebied is zeer beperkt. Er wordt door de Gewone dwergvleermuis en de Gewone grootoorvleermuis marginaal gebruik gemaakt van de beplanting en de ruimte rondom de voormalige discotheek om gedurende korte tijd te foerageren. De meeste vleermuizen blijven niet langer dan 30 minuten op en rond het plangebied om te jagen. De Laatvliegers foerageren langs de dorpsranden en daarmee ook boven de planlocatie. De planlocatie is als foerageergebied voor de Laatvlieger een zeer marginaal onderdeel van het functionele leefgebied met een beperkt aanbod aan insecten.

De voorgenomen ingreep heeft geen negatief effect op het beschikbare foerageergebied voor de lokale vleermuispopulaties.

2.1.3

VLIEGROUTES

Binnen de planlocatie zijn geen vaste vliegroutes vastgesteld. De Laatvliegers vliegen lijnrecht over de planlocatie en het dorp. Hierbij worden geen vaste lijnvormige elementen benut die van belang zijn voor het functioneren van het leefgebied (samenhang tussen verblijfplekken, foerageergebied door primaire vliegroutes). De voorgenomen woningbouwontwikkeling heeft geen negatief effect op het gebruik van het plangebied als vliegroute.

De voorgenomen ingreep heeft geen negatief effect op een primaire vliegroute van vleermuizen.

2.2

RESULTATEN BROEDVOGELONDERZOEK

Op de planlocatie zijn geen broedende Gierzwaluwen (ook geen Huismus) aanwezig. In de woonwijk ten oosten en ten zuiden van het plangebied zijn wel territoriale en nest indicerende Gierzwaluwen aanwezig. Andere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (waaronder Huismus) zijn niet aangetroffen binnen het plangebied. In de begroeiing in het plangebied broeden wel algemene soorten van stad en park aangetroffen (categorie 5, art 11, zie bijlage 2). Deze nesten zijn niet jaarrond beschermd.

HOOFDSTUK 3 Toetsing Flora- en faunawet

3.1

VERBODSOVERTREDINGEN BESCHERMDE SOORTEN

In tabel 3 zijn de effecten opgesomd die kunnen optreden bij de sloop van het discotheek complex.

Tabel 3

Mogelijke overtredingen van verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Effecten op beschermde soorten	Overtredingen verbodsbepalingen Ffwet				
	Art.8	Art.9	Art.10	Art.11	Art.12
Vernietiging vaste rust- en verblijfplaatsen Gewone dwergvleermuis	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee
Vernietiging niet structureel gebruikte verblijfplaats Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee
Vernietiging vast rust en verblijfplaats Gewone grootoorvleermuis	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee

3.2

TOETSING VAN RESULTATEN EN EFFECTEN AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

Op basis van de onderzoeksresultaten en de te verwachten effecten is in tabel 3 de toetsing met de Flora- en faunawet samengevat.

Er is tevens aangegeven of er mitigerende maatregelen mogelijk of noodzakelijk zijn om mogelijke overtredingen van verbodsbepalingen en dus knelpunten in het kader van de Flora- en faunawet weg te nemen.

Tabel 4

Toetsing Flora- en faunawet

Effecten op beschermde soorten	Effectmitigatie mogelijk/noodzakelijk	Ontheffings-procedure ja/nee
Vernietiging vaste rust- en verblijfplaatsen Gewone dwergvleermuis	Mitigatie van nieuwe tijdelijke en permanente verblijfplaatsen (noodzakelijk), ecologisch protocol en ecologische sloopbegeleiding. Effect monitoring	Nee Mits garantie 100% mitigatie ter voorkoming negatief effect.
Vernietiging niet structureel gebruikte verblijfplaats Laatvlieger	Mitigatie van nieuwe tijdelijke en permanente verblijfplaatsen (noodzakelijk), ecologisch protocol en ecologische sloopbegeleiding.	Nee
Vernietiging vast rust en verblijfplaats Gewone grootoorvleermuis	Mitigatie van nieuwe tijdelijke en permanente verblijfplaatsen (noodzakelijk), ecologisch protocol en ecologische sloopbegeleiding.	Ja Negatieve effect kan niet voor 100% gemitigeerd worden doordat verblijfplaats verloren gaat op de planlocatie.

3.3

MITIGERENDE MAATREGELEN

Een ontheffingsprocedure is noodzakelijk met een afdoende pakket aan mitigerende maatregelen ten aanzien van de Gewone grootoorvleermuis. ten aanzien van Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis kunnen afdoende maatregelen getroffen worden om het negatieve effect op voorhand volledig te voorkomen. Deze maatregelen dienen uitgewerkt te worden in een mitigatieplan welke verankerd zit in het projectuitvoeringsplan. Het mitigatieplan kan en zal invloed hebben op de sloopperiode, sloopmethode en het woningbouwontwerp.

Vanwege de noodzaak om een alternatief verblijf in te richten of beschikbaar te stellen voor Gewone grootoorvleermuis en dit niet mogelijk is binnen de planlocatie zal het mitigatieplan ook invloed hebben op een object buiten de planlocatie. Dit betekent ook dat hieromtrent duurzame afspraken noodzakelijk zijn betreffende het in stand houden van dit verblijf in de toekomst.

Sloop in de winter heeft niet de voorkeur om dat op basis van geschiktheid en vastgesteld gebruik binnen het netwerk aan bekende verblijfplaatsen een incidenteel overwinterende Laatvlieger niet geheel uitgesloten kan worden. Dit kan gemakkelijk uitgesloten worden door buiten de winterperiode te slopen.

Gewone grootoorvleermuis

Voor de Gewone grootoorvleermuis is het op voorhand bekend dat mitigatie binnen de planlocatie niet afdoende gegarandeerd kan worden om een negatief effect uit te kunnen sluiten. Om de functionaliteit te waarborgen dient voorafgaande aan de sloop een alternatief verblijf (zolderruimte) ingericht, aangepast en/of bereikbaar gemaakt te zijn binnen het dorp Leunen. Dit verblijf dient gevonden en bij voorkeur al gebruikt te worden door grootoorvleermuizen als verblijfplaats voorafgaande aan de sloopwerkzaamheden.

Laatvlieger

Voor de Laatvlieger is het noodzakelijk om bij sloop vast te stellen dat er geen dieren aanwezig zijn in het pand. Dit kan door het pand eerst ongeschikt te maken en vervolgens visueel te inspecteren en daarna bij afwezigheid te slopen. De meest geschikte periode is het najaar (1 augustus tot 15 november) en het voorjaar (april-mei).

In de nieuwbouw dient rekening gehouden te worden met het aanbrengen van ruimte onder de nokpannen en onder dakbedekking om toegang bieden aan Laatvliegers. Tijdelijke voorzieningen zijn niet noodzakelijk omdat de lokale Laatvlieger populatie gebruik maakt van een breed bestaand netwerk aan geschikte verblijfplaatsen in en om Leunen. Tijdelijke verblijfplaatsen worden daarnaast niet of nauwelijks benut door de Laatvlieger. Er zijn meestal alternatieve uitwijkplaatsen die benut worden door de soort waardoor het aanbieden van tijdelijke vleermuis kasten niet tot het gewenste resultaat zal leiden.

Gewone dwergvleermuis

Voor de Gewone dwergvleermuis geldt eveneens dat sloopbegeleiding en ongeschikt maken van het verblijf noodzaak is en in de juiste periode plaats moet vinden. De meest geschikte periode is het najaar (1 augustus tot 15 november) en het voorjaar (april-mei). Voor de Gewone dwergvleermuis dienen wel tijdelijke vleermuisverblijven aangeboden te worden binnen en nabij het plangebied alvorens tot sloop over te gaan. In de nieuwbouw dienen enkele permanente vleermuisverblijfplaatsen aangeboden te worden in de vorm van inmetse kasten en openingen achter gevel, dakgoot of dakrand plaatmateriaal.

HOOFDSTUK

4 Conclusies en advies

4.1

CONCLUSIES

Binnen de planlocatie De Steeg te Leunen komen enkele zwaar beschermde diersoorten voor. De belangrijkste conclusies uit het broedvogel- en vleermuisonderzoek zijn:

- Er zijn vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig van Gewone dwergvleermuis en Gewone grootoorvleermuis aanwezig in de bebouwing.
- Er is een niet structureel gebruikt zomerverblijf aanwezig van Laatvlieger. Nabij het plangebied is een kraamverblijf van Laatvlieger bekend.
- De betreffende bebouwing doet dienst als zomerverblijf, najaars/baltsverblijf en mogelijk als winterverblijfplaats door de Gewone dwergvleermuis.
- De functie van de zolder voor de Gewone grootoorvleermuis is naar verwachting bijna jaarrond met uitzondering van de winterrustperiode. Aanwezigheid van dieren van april tot en met november kan niet uitgesloten worden.
- Er zijn geen primaire vliegroutes vastgesteld en er is geen primair foerageergebied aanwezig binnen de plangrenzen.
- Er zijn geen verblijfplaatsen van Gierzwaluw of een andere vogelsoort met jaarrond beschermd nest (cat. 1 t/m 4) aanwezig binnen het plangebied. Er zijn geen maatregelen noodzakelijk voor broedvogels anders dan in de Quicksan van ARCADIS verwoord (verstoring broedende vogels voorkomen door nestgelegenheid buiten de periode 15 maart-1 augustus uit te voeren).

Algemeen oordeel

De geplande sloop- en renovatiewerkzaamheden kunnen leiden tot permanente aantasting van aangetroffen natuurwaarden. In het kader van de Flora- en faunawet kan geconcludeerd worden dat er voor de beschermde vleermuizen maatregelen noodzakelijk zijn om effecten en overtredingen van verbodsbepalingen te voorkomen. Een ontheffingsprocedure is daarbij echter wel noodzakelijk met betrekking tot de Gewone grootoorvleermuis omdat effectmitigatie niet binnen het plangebied mogelijk is en niet op voorhand gegarandeerd kan worden dat het alternatieve verblijf afdoende functioneert als verblijfplaats voor deze soort. Voor de Gewone dwergvleermuis en de Laatvlieger kunnen afdoende mitigerende maatregelen getroffen worden om een negatief effect te voorkomen.

4.2

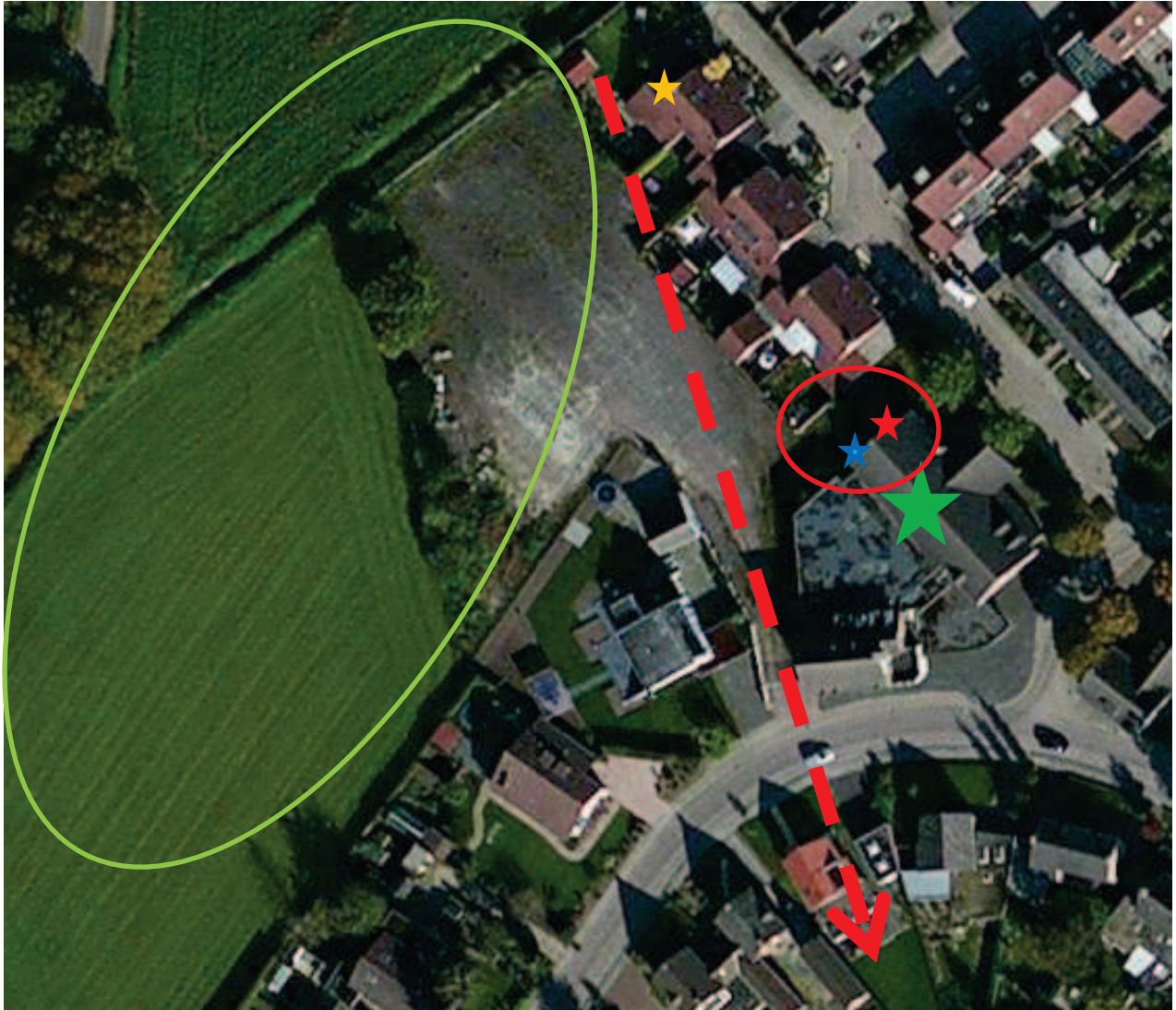
ADVIES

Om te voorkomen dat verbodsbepalingen overtreden worden door de negatieve effecten bij de voorgenomen werkzaamheden adviseren wij een gedegen mitigatieplan op te stellen, waarmee negatieve effecten gemitigeerd worden. Onderdeel hiervan is een op de aanwezige fauna afgestemde fasering, ecologisch protocol, ecologische (sloop)begeleiding en het inpassen en aanbrengen van nieuwe verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen (tijdelijke en permanente verblijven).

Wij denken graag met u mee omtrent de te formuleren ontheffingsaanvraag en het daartoe benodigde mitigatieplan/ecologisch werkplan. Wij adviseren u om in dit kader alvast de nut en noodzaak van het plan te formuleren waarbij de onderbouwing waarom (reden) het plan op deze manier (ontbreken alternatief) uitgevoerd moet (belang) worden. Dit dient in het kader van de ontheffingsprocedure goed onderbouwd te zijn ter bespoediging van de te doorlopen procedures bij het bevoegd gezag.

BIJLAGE 1

Onderzoeksresultaten 2011

- ★ = verblijfplaats zomer en najaars/balts Gewone dwergvleermuis
- ★ = kraamverblijf Laatvlieger
- ★ = verblijfplaats Gewone grootoorvleermuis
- ★ = niet structureel verblijf Laatvlieger
- ← = vliegroute laatvliegers lijnrecht over het plangebied

- = foerageergebied Laatvlieger
- = baltsende Gewone dwergvleermuis

BIJLAGE 2

Toelichting Flora- en faunawet

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (2002) regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de Flora- en faunawet zijn de soortbeschermingsbepalingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren.

De Flora- en faunawet heeft belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. De interpretatie van de wet is in 2009 aangescherpt. Deze aanscherping is in onderstaande uitleg opgenomen.

Algemene zorgplicht

In het kader van de Flora- en faunawetgeving geldt dat alle dieren en planten een zekere mate van bescherming genieten, omdat hun bestaan op zichzelf waardevol is, zonder te kijken welk nut de dieren en planten voor de mens kunnen hebben. Dit wordt de intrinsieke waarde genoemd. Vanuit deze intrinsieke waarde is de algemene zorgplicht als vorm van “basisbescherming” opgenomen (artikel 2). Hierin staat dat iedereen voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Ook mag men het welzijn van dieren niet onnodig aantasten en dieren onnodig laten lijden. De algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dier- en plantensoorten, ook voor de soorten die niet als beschermde soort aangewezen zijn onder de Flora- en faunawet. Het is een aanvulling op de algemene verbodsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op beschermde soorten. Het artikel biedt de mogelijkheid om op te treden tegen ongewenste handelingen jegens beschermde dieren en planten, welke niet nadrukkelijk in één van de verbodsbepalingen zijn genoemd. Activiteiten kunnen zo nodig door de Algemene Inspectiedienst (AID) worden stilgelegd.

Verbodsbepalingen

De algemene verbodsbepalingen zijn handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten mogelijk in gevaar brengen. Deze verbodsbepalingen vormen een belangrijk onderdeel van de Flora- en faunawet. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante wettelijke bepalingen staan hieronder genoemd.

ALGEMENE VERBODSBEPALINGEN FLORA- EN FAUNAWET (ARTIKEL 8 T/M 12)

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13. Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van (beschermde) dieren te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

Vrijstelling en ontheffing

Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling, wordt door het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie goedkeuring gegeven aan de mitigerende maatregelen, of is het mogelijk van de minister ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen verschillende groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen worden benoemd in het "Besluit van 28 november 2000 houdende regels voor het bezit en vervoer van en de handel in beschermde dier- en plantensoorten", kortweg genoemd "Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten". Dit besluit heeft de status van een AMvB. Onderstaande heeft betrekking op vrijstellingen en ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere activiteiten gelden andere regels.

Tabel 5

Beschermingscategorieën
AMvB artikel 75 Flora- en
faunawet

Categorie		Ontheffing of vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen
Tabel 1	Algemene soorten	Algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12, wel zorgplicht, m.u.v. artikel 10
Tabel 2	Overige soorten	Vrijstelling mogelijk, mits gebruik wordt gemaakt van een door de minister goedgekeurde gedragscode; anders ontheffing noodzakelijk (toetsing aan gunstige staat van instandhouding en zorgvuldig handelen). Eventueel mitigatie- en compensatieplicht. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag, m.u.v. artikel 10

Tabel 3	Soorten van bijlage 1 van de AMvB	Voor volgens art 75 lid 6 bij AMvB aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer: - er geen andere bevredigende oplossing bestaat; - er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is per AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij: dwingende reden van groot openbaar belang; ruimtelijke ontwikkeling en inrichting (zolang er geen sprake is van benutting of gewin) van de beschermde soort; - enkele andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade; - er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er zorgvuldig wordt gehandeld. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag.
Tabel 3	Soorten op Bijlage IV Europese Habitatrichtlijn	Voor volgens art 75 lid 6 aangewezen soorten die voorkomen op bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer: - er geen andere bevredigende oplossing bestaat; - er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is bij AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij: dwingende reden van groot openbaar belang Nb: voor deze groep kan geen ontheffing worden verleend op basis van het belang "ruimtelijke ontwikkeling en inrichting". Volgens de AMvB kan dit wel, echter gedane uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) laten zien dat de AMvB op dit punt een onjuiste implementatie van de Europese Habitatrichtlijn is. - enkele andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade; - er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er zorgvuldig wordt gehandeld. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen.

Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen.

Tabel 5 geeft aan dat voor verschillende soorten een vrijstelling geldt, wanneer werkzaamheden uitgevoerd worden volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. De Unie van Waterschappen heeft een goedgekeurde gedragscode (Unie van Waterschappen, 2005). Het Waterschap Rivierenland heeft ook een beverprotocol geschreven, ingevolge deze gedragscode (Bronsveld et al., 2010). De gedragscode van de Unie van Waterschappen is niet van toepassing op dijkversterkingen (Unie van Waterschappen, 2005). Toepassing van deze gedragscode leidt niet tot een vrijstelling van de verbodsbepalingen voor soorten van Tabel 2. Wel is de gedragscode van toepassing op andere activiteiten als het dempen van sloten. Voor dergelijke activiteiten is in dat geval geen ontheffing vereist bij de aanwezigheid van Tabel 2-soorten.

Vogels

Vanwege de bepalingen in de Europese Vogelrichtlijn, die overgenomen zijn in de Flora- en faunawet, geldt voor vogels een afwijkend beschermingsregime. Uit recente uitspraken van de ABRvS blijkt dat de manier waarop in Nederland tot voor kort werd omgegaan met ontheffingen voor vogels in strijd is met de Europese Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn staat een ontheffing alleen toe wanneer:

- Geen andere bevredigende oplossing is.
- Tevens sprake is van één van de volgende belangen
 - Bescherming van flora en fauna.
 - Veiligheid van luchtverkeer.
 - Volksgezondheid en openbare veiligheid.

Dit betekent dat het ministerie van EL&I voor het verstoren van broedende vogels, hun eieren of jongen slechts in uitzonderlijke gevallen ontheffing verleend voor een ruimtelijke ingreep, namelijk als voldaan is aan het bovenstaande. In de praktijk betekent dit dat voor vogels gestreefd moet worden naar het voorkomen van het overtreden van verbodsbepalingen. In veel gevallen kan overtreding van verbodsbepalingen worden voorkomen door (verstorende) werkzaamheden buiten het broedseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vangen.

Binnen de groep van vogels zijn soorten aangewezen waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde “vaste rust- of verblijfplaats”. Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd onder artikel 11 van de algemene verbodsbepalingen en vormen de meest streng beschermde groep. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn aangewezen in de “aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten” (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in Tabel 6.

Tabel 6

Beschermingscategorieën
jaarrond beschermde
nesten.

Vogels	
Categorie	Type verblijfplaatsen
Categorie 1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Categorie 2	Nesten van koloniebroeders; nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop

Categorie 4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen
Categorie 5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van een zogenaamde omgevingscheck. Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

Toetsingsplicht

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten voorzien zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Deze moet tijdens de uitwerking van zijn plannen of tijdens het plannen van werkzaamheden het volgende in kaart brengen:

- Welke beschermde dier- en plantensoorten komen in en nabij het plangebied voor?
- Heeft het realiseren van het plan of de uitvoering van geplande werkzaamheden gevolgen voor deze soorten?
- Zijn deze gevolgen strijdig met de algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?
- Kunnen het plan of de voorgenomen werkzaamheden zodanig aangepast worden dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd worden, of zodanig uitgevoerd worden dat de invloed op beschermde soorten verminderd of opgeheven wordt?
- Is, om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten, vrijstelling mogelijk of ontheffing (ex-artikel 75 van de Flora- en faunawet) van de verbodsbepalingen betreffende planten op de groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving vereist (tabel 3, soorten van bijlage 1, AMvB)?
- Heeft de initiatiefnemer zicht op een beschikking van het ministerie waarin goedkeuring wordt gegeven voor dit maatregelenpakket, op basis van een gedegen maatregelenpakket ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen (tabel 3, soorten van Bijlage IV Europese Habitatrichtlijn)?
- Welke voorwaarden zijn verbonden aan vrijstellingen of ontheffingen en welke consequenties heeft dit voor de uitvoering van het plan?

QUICKSCAN FLORA & FAUNA

ENGE STEEG, LEUNEN

Colofon

Quicksan flora & fauna

Projectnummer: EP.15.1015

Versie: concept

Datum: 8 mei 2015

Opdrachtnemer

Exlan

Pater van den Elsenlaan 27
5462 GG Veghel

Postbus 200
5460 BC Veghel

Locatie

Slootweg 2, Liessel

Opdrachtgever

G&O Consult
Burgemeester Wijnvlietlaan 1
Postbus 12
5845 ZG Sint Anthonis
T: 0493 - 597505

Contactpersoon

Anton van Zeeland
T: 088 – 488 2929
F: 088 – 488 2102
E: anton.van.zeeland@exlan.nl

Uitvoerders

Ing. A. van Zeeland
MSc. T. van Baast

Collegiale check

Ing. A. van Zeeland

ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN. NIETS UIT DEZE UITGAVE MAG WORDEN VERVEELVOLDIGD DOOR MIDDEL VAN DRUK, FOTOKOPIE, MICROFILM, GELUIDSBAND, ELEKTRONISCH OF OP WELKE ANDERE WIJZE DAN OOK, EN EVENMIN IN EEN GEAUTOMATISEERD GEGEVENSBESTAND WORDEN OPGESLAGEN, ZONDER VOORAFGAANDE SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN AGRIFIRM EXLAN.

Inhoudsopgave

Quickscan flora & fauna

INLEIDING	4
HOOFDSTUK 1	6
TOETSINGSKADER	6
HOOFDSTUK 2	8
ONDERZOEKSRESULTATEN	8
HOOFDSTUK 3	11
CONCLUSIE	11
LITERATUUR	12

Inleiding

Quickscan flora & fauna

Aanleiding

Voor de Enge Steeg te Leunen is een bestemmingsplan opgesteld. Er zijn bouwvergunningen aanwezig voor het bouwen van vrijstaande woningen. Deze worden, gezien de prijs in de huidige markt, niet verkocht. Het woningtype wordt aangepast naar twee-onder-een-kap woningen, waarmee het bestemmingsplan opnieuw moet worden gedaan. Hierbij is tevens een update van het flora en fauna onderzoek gewenst.

Bij de uitvoering van de voorgenomen wijziging zal rekening moeten worden gehouden met het huidige voorkomen van de op grond van de Flora- en faunawet beschermde soorten. Als de voorgenomen ingreep leidt tot het overtreden van verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten, zal vrijstelling of ontheffing ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet moeten worden verkregen. Daarnaast dient rekening te worden gehouden met eventuele effecten op beschermde natuurgebieden.

De voorliggende quickscan bevat een inventarisatie van de huidige aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren in en om het plangebied. Er is ook gebruik gemaakt van de gegevens van de quickscan die enkele jaren geleden is uitgevoerd. Daarnaast worden de te verwachten effecten van de ingreep in het plangebied beoordeeld. De resultaten kunnen dienst doen bij de onderbouwing van de ontheffingsaanvraag ex artikel 75 van de Flora- en faunawet.

• Afbeelding 1: Onderzoekslocatie

Plangebied

Het plangebied ligt in de gemeente Venray. Het gebied is momenteel een afgezet bouwterrein. Er wordt geen bestaande bebouwing gesloopt. Er worden in de nieuwe situatie twee-onder-een-kap woningen gebouwd, zie de afbeelding hieronder.

Probleemstelling

Om een indicatie te krijgen van de effecten die de bouwwerkzaamheden hebben op de natuurwaarden binnen het plangebied, dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het plangebied voor? Welke status hebben deze soorten?
2. Welke invloed heeft de geplande ingreep in het betreffende gebied op de beschermde soorten?
3. Indien de duurzame staat van instandhouding van strikt beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
4. Voor welke beschermde soorten moet eventueel een ontheffing aangevraagd worden?

1

Toetsingskader

De bescherming van natuur is in Nederland vastgelegd in nationale wetgeving. De nationale wetgeving is Nederlandse implementatie van de belangrijkste Europese wetgevingselementen. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is verankerd in de Flora- en faunawet (2002). De gebiedsbescherming is verankerd in de Natuurbeschermingswet 1998.

1.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet vormt voor wat betreft de soortenbescherming een concrete en correcte implementatie van de habitatrichtlijn. Deze wet is op 1 april 2002 in werking getreden. Doel van deze wet is de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De Flora- en faunawet kent zowel verbodsbepalingen als een zorgplicht. De zorgplicht geldt altijd, voor iedereen en in alle gevallen. De verbodsbepalingen zijn gebaseerd op het 'nee, tenzij – principe'. Voor verschillende categorieën soorten en activiteiten zijn vrijstellingen of ontheffingen van deze verbodsbepalingen mogelijk. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:

- Planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onttrenten of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen. (art 8 Flora- en faunawet);
- Dieren; behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen. (art 9 Flora- en faunawet);
- Dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten. (art 10 Flora- en faunawet);
- Nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren. (art 11 Flora- en faunawet);
- Eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen (art. 12 Flora- en faunawet);
- Het vervoeren en onder zich hebben (i.v.m. verplaatsen van planten en dieren. (art 13 Flora- en faunawet).

Als gevolg van ruimtelijke ingrepen is het mogelijk dat beschermde soorten beschadigd, verstoord of vernietigd worden. Als op basis van onderzoeksgegevens blijkt dat beschermde soorten voorkomen, kan dit consequenties hebben voor de voorgenomen ruimtelijke ingreep.

Met ingang van juli 2004 geldt een Wijziging Besluit vrijstelling beschermde plant- en diersoorten. Met de wijziging worden knelpunten opgelost die o.a. bestaan bij ruimtelijke projecten als gevolg van de aanwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten. Bij veel werkzaamheden hiermee samenhangend is het niet langer nodig een ontheffing van Flora- en faunawet aan te vragen om beschermde dieren te verstoren of bijvoorbeeld beschermde planten te maaien. In plaats hiervan gaat een vrijstelling gelden. Om gebruik te kunnen maken van de vrijstelling is het wel nodig om te werken volgens een gedragscode. Alleen als het gaat om veel voorkomende soorten is het niet nodig om volgens een dergelijke gedragscode te werken.

1.2 Onderzoeksmethode

Om een goede indicatie van de natuurwaarden binnen het plangebied te krijgen, wordt het onderzoek in verschillende stappen uitgevoerd. Op basis van literatuuronderzoek is nagegaan of er wettelijk beschermde planten- of diersoorten in het gebied voorkomen.

Na het literatuuronderzoek is een verkennend terreinbezoek gebracht aan het plangebied. Hierbij is, op basis van de gegevens van het literatuuronderzoek, beoordeeld voor welke soorten het gebied daadwerkelijk een geschikte habitat biedt en daarmee welke soorten er daadwerkelijk voor kunnen komen. Vervolgens zijn de mogelijke effecten op de verwachte beschermde soorten beschreven.

Op basis van de doorlopen procedures zijn conclusies getrokken met betrekking tot de eventuele negatieve effecten en/of obstakels inzake de Flora- en faunawet art. 75.

Op dinsdag 28 april tussen 18:00 en 19:00 is de locatie ter plaatse geïnventariseerd, om te onderzoeken of het plangebied een zodanig belangrijke status heeft dat een aanvullend veldonderzoek noodzakelijk is. Op het moment van inventarisatie was de temperatuur ca. 10°C, was het onbewolkt en stond er een matige noordenwind.

In het plangebied is de omgeving onderzocht op de aanwezige flora en fauna. Op basis van terreinkenmerken is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de, in de regio voorkomende, beschermde soorten.

2

Onderzoeksresultaten

2.1 Literatuuronderzoek

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van de gegevens zoals die beschikbaar zijn bij het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en de provincie Noord-Brabant. Daarnaast is gebruik gemaakt van gegevens van eerdere flora & fauna rapporten. De gewonnen informatie daaruit is in onderstaande alinea's samengevat.

In oktober 2008 en in februari 2011 hebben veldecologische inspecties plaatsgevonden, waarbij de aanwezige habitats op geschiktheid beoordeeld zijn voor (zwaar) beschermde soorten. De locatie bleek geschikt te zijn voor de huismus, gierzwaluw en vleermuizen, maar deze soorten, of sporen van deze soorten zijn niet aangetroffen. Waarschijnlijk is de reden doordat het betreffende bouwwerk is gesloopt.

Aanvullend heeft er in februari en maart 2009 een veldecologisch onderzoek plaatsgevonden naar de functie van het plangebied voor de Steenuil.

Tijdens de veldbezoeken is het gebied beoordeeld op de habitatgeschiktheid voor beschermde soorten.

Er zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen of te verwachten binnen de planbegrenzing, was de conclusie ten aanzien van de planten. Dat bleek ook uit de karteringsgegevens van de provincie Limburg.

De bebouwing kon ontheffing voor worden verleend in het kader van de Flora & Faunawet. De bebouwing is inmiddels gesloopt. Vooraf het veldonderzoek was bekend dat het om een onbebouwd bouwterrein ging.

2.2 Veldonderzoek

Op verschillende punten in het plangebied zijn waarnemingen verricht. De ecologische factoren in de omgeving zijn met behulp van een digitale fotocamera vastgelegd. Om de flora en fauna te kunnen determineren, is gebruik gemaakt van eigen kennis en literatuur.

• Afbeelding 5: Foto's plangebied

Flora algemeen

Het plangebied is vrijwel volledig in gebruik als bouwterrein. Er is nauwelijks flora aanwezig. De kruiden die er werden aangetroffen zijn algemene soorten. Tijdens het veldonderzoek zijn enkel algemene soorten kruiden aangetroffen.

Struwelen en ruigte begroeiing

Binnen het plangebied zijn geen bijzondere (gevoelige) plantensoorten gevonden.

Fauna algemeen

Er waren weinig sporen van fauna te bespeuren in het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied is een dassenleefgebied gelegen. Tijdens de inventarisatie is extra aandacht besteed aan de mogelijke aanwezigheid van dassen in of in de nabijheid van het plangebied.

Zoogdieren

Tijdens het terreinbezoek is nauwkeurig gekeken naar de aanwezigheid van zoogdieren. Er zijn alleen sporen van muizen aangetroffen. Er zijn geen sporen van dassen waargenomen. Gezien de bedrijvigheid binnen het plangebied, wordt niet verwacht dat het terrein als foerageergebied in gebruik is.

Vleermuizen

Tijdens het terreinbezoek zijn geen sporen van vleermuizen waargenomen. De aanwezige bomen binnen het plangebied bevatten geen specifieke holten, waarin zich vleermuizen kunnen bevinden. De bomen zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Meerdere gebouwen zijn specifiek onderzocht op sporen van vleermuizen. Er zijn geen sporen aangetroffen. Er zijn geen vleermuizen aangetroffen. Het gebied kan wel als jachtgebied gebruikt worden door Vleermuizen.

Reptielen / amfibieën

Tijdens het terreinbezoek zijn geen reptielen of amfibieën waargenomen. Er is in de buurt geen oppervlaktewater beschikbaar.

Dagvlinders

Dagvlinders vliegen voornamelijk bij warm en zonnig weer. Ten tijde van het terreinbezoek was het warm en zonnig. Toch zijn er geen vlinders gezien.

Libellen

Omdat in de directe omgeving van het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig is, is de verwachting dat er geen libellen voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen libellen aangetroffen.

Vissen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Dit sluit de aanwezigheid van vissen binnen het plangebied uit.

Vogels

De volgende vogelsoorten zijn gezien of gehoord op het terrein of in het bos ernaast:

- Zanglijster
- Merel
- Heggemus
- Groenling
- kauw

Geen van bovenstaande vogels is opgenomen in de Rode lijst.

2.3 Effecten van de ingreep

De effecten op beschermde soorten zijn onderzocht op basis van het voornemen binnen het plangebied. Er wordt gebouwd en gesloopt. Het voornemen zal bij de uitvoering weinig effect hebben op verschillende voorkomende of te verwachten soorten.

Gebieden

Beschermde gebieden (Natura 2000) bevinden zich op een afstand van 1,5 kilometer. De voorgenomen ingreep heeft gezien de afstand tot de gebieden en de uit te voeren

werkzaamheden geen effect op de beschermde gebieden. De voorgenomen ingreep zal niet leiden tot versnippering of onderbreking van ecologische verbindingzones of leefgebieden en zal geen afbreuk doen aan de landschapsstructuur en belevingswaarde van de beschermde gebieden.

Zoogdieren

Verstoring van zoogdieren kan plaatsvinden met de aanvang van de werkzaamheden. Vaste verblijfplaatsen van algemene soorten kunnen worden vernield. De muizen hebben in de omgeving genoeg geschikt terrein om naartoe te trekken.

Vleermuizen

Er zijn geen sporen van vleermuizen waargenomen. Het terrein is echter wel geschikt als foerageergebied.

Reptielen / amfibieën

Werkzaamheden in het plangebied tijdens het voortplantingsseizoen (maart t/m augustus) zullen geen negatieve effecten hebben op de meeste amfibie- en reptielensoorten. Overwinteringsplaatsen en voortplantingsplaatsen van amfibieën en reptielen bevinden zich in oppervlaktewater. Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig en er zijn geen sporen aangetroffen van reptielen en/of amfibieën.

Dagvlinders

Binnen het plangebied zijn geen vlinders aangetroffen. Er zijn ook geen planten aangetroffen die vlinders aan kunnen trekken. Naar verwachting heeft de voorgenomen ingreep geen negatief effect op vlinders.

Libellen

Tijdens het terreinbezoek zijn geen libellen waargenomen. Daarnaast hebben de wijzigingen geen invloed op oppervlaktewateren. Er wordt verwacht dat de voorgenomen wijziging binnen het plangebied geen negatief effect heeft op de libellen.

Vissen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Effecten van de ingreep op de soortgroep vissen zijn hierdoor uitgesloten.

Vogels

Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Vogelrichtlijn. Werkzaamheden in en in de omgeving van broedplaatsen tijdens de broedtijd (15 maart – 15 juli) zullen sterke negatieve effecten hebben op de meeste vogelsoorten door vernietiging van broedplaatsen en verstoring van de reproductie. Versturende werkzaamheden in deze periode zijn dan ook niet toegestaan. Indien broedvogels binnen het broedseizoen worden verstoord, wordt wettelijk gezien geen ontheffing verleend. Buiten het broedseizoen kan wel ontheffing worden verleend. Versturende werkzaamheden dienen hierdoor buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden. Tijdens het onderzoek zijn geen soorten waargenomen die op de Rode lijst vermeldt staan.

Planten

Het plangebied bevat geen beschermde plantensoorten. De voorgenomen ingreep heeft dan ook geen negatief effect op de instandhouding van beschermde plantensoorten.

Overige beschermde soorten

Omdat er geen beschermde soorten zijn aangetroffen, is het niet nodig deze soorten in een eventuele ontheffingsaanvraag op te nemen.

3

Conclusie en aanbevelingen

Het natuuronderzoek is gebaseerd op inventarisatiegegevens van derden, literatuuronderzoek en een verkennend terreinbezoek aan het plangebied. Het beeld dat uit het onderzoek naar voren is gekomen vormt voldoende basis om gefundeerd uitspraken te doen over de gevolgen van de voorgenomen werkzaamheden voor beschermde soorten en gebieden.

3.1 Conclusie

Voor de bepaling van de effecten en voor de beantwoording van de vraag of men in strijd komt met de Flora- en faunawet, wordt de relatie gelegd tussen het initiatief met deze wet door waar mogelijk antwoord te geven op de volgende vragen:

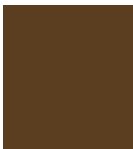
1. *Heeft de voorgenomen activiteit directe gevolgen op de voortplantingslocatie of standplaats?*
2. *Heeft de voorgenomen activiteit indirecte gevolgen op de voortplantingslocatie of standplaats? En welk deel van het leefgebied wordt aangetast?*
3. *Heeft de ingreep een invloed op individueel, lokaal, regionaal of Nederlands niveau?*
4. *Blijven er voldoende alternatieve leefgebieden in het plangebied of in de omgeving over waar de soort naar toe kan uitwijken?*

Uit de effectenbeschrijving blijkt dat er geen directe of indirecte gevolgen zijn van de voorgenomen activiteiten op de voortplanting en instandhouding van beschermde dieren en plantsoorten. Lokaal zullen niet specifiek beschermde diersoorten (muizen, konijnen, vogels) uit het plangebied trekken op zoek naar een vervangende biotoop. De omgeving kenmerkt zich door het bosrijke karakter. De biotoop ter plaatse bestaat uit weilanden en bosgebied. Voor eventuele aanwezige soorten is in de omgeving voldoende vervangende biotoop aanwezig.

Het voornemen zal naar verwachting geen effect hebben op beschermde planten. Binnen het plangebied komen geen beschermde plantensoorten voor.

Voor aanvang van de wijzigingen binnen het plangebied, dient geen ontheffing ex art. 75 van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden voor strikt beschermde soorten. De werkzaamheden kunnen leiden tot een beschadiging of vernietiging van mogelijke verblijfplaatsen en/of verstoring van eventueel aanwezige soorten. De werkzaamheden brengen het voortbestaan van de deze en algemene soorten echter niet in gevaar. Een ontheffing of eventuele compensatie is hier niet van toepassing.

Uit dit onderzoek blijkt dat de werkzaamheden binnen het plangebied geen significant negatief effect hebben op de natuurwaarden binnen het plangebied. Omdat er verwacht wordt dat geen strikt beschermde flora en fauna in het plangebied verblijven, zal de ingreep geen negatief effect hebben op deze soorten en hun omgeving. Voor het merendeel van de aanwezige of te verwachten beschermde soorten zijn de effecten gering.

Literatuur

- Arcadis Nederland BV, 2011, Rapportage quickscan update woningbouwplan De Steeg Leunen
 - Arcadis Nederland BV, 2011, Resultaten Vleermuis- en Broedvogelonderzoek De Steeg te Leunen
 - Besluit inwerkingtreding Flora- en faunawet.
Vastgesteld d.d. 12 december 2001. Staatscourant 2001, nr. 656.
 - Broekhuizen, S., Hoekstra, B., Laar, van, V., Smeenk, C. & Thissen, J.B.M., 1992
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting uitgeverij van de KNNV, Utrecht.
 - Europese Gemeenschappen,
Richtlijn no 92/409 inzake het behoud van de vogelstand. Brussel, 1979.
 - Europese Gemeenschappen,
Richtlijn no 92/43 inzake instandhouding van de natuurlijke habitat en de wilde flora en fauna. Brussel, 1992.
 - Flora- en faunawet.
Vastgesteld d.d. 25 mei 1998 Staatsblad d.d. 14 juli 1998, nr. 402.
 - Hollander, H., & Geest, van der, P., 1994.
Rode-Lijst van bedreigde zoogdieren in Nederland.
Red data book of threatened mammals in the Netherlands. Vereniging voor Zoogkunde en Zoogdierbescherming, Utrecht.
 - Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Ministerie van Volkshuisvesting.
Ruimtelijke Ordening en milieu, 2004. Nota Ruimte.
 - De Nederlandse libellen, Nederlandse Fauna, deel 4
Nationaal historisch museum, KNNV uitgeverij (2002)
 - Neuvast BV, 2015, bestemmingsplan De Steeg
 - Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ)
-
- <http://www.brabant.nl>
 - <http://www.vogelbescherming.nl>